Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (seitsmes koda)

11. juuni 2026*

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviilasjades – Maksejõuetusmenetlused – Määrus (EL) 2015/848 – Artikli 3 lõige 1 – Rahvusvaheline kohtualluvus – Artikli 6 lõige 1 – Otseselt maksejõuetusmenetlusest tulenev ja sellega tihedalt seotud hagi – Selle liikmesriigi kohtute erandlik kohtualluvus, kelle territooriumil on algatatud maksejõuetusmenetlus

Kohtuasi C-292/25,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Landesgericht Linzi (liidumaa kohus Linzis, Austria) 8. aprilli 2025. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. aprillil 2025, menetluses

shopping24 Gesellschaft für multimediale Anwendung

versus

SR, Sportgigant Lindpointner GmbH pankrotihaldurina,

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president F. Schalin, teise koja president K. Jürimäe (ettekandja) ja kohtunik Z. Csehi,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitas:

– Euroopa Komisjon, esindajad: B. Ernst ja S. Noë,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtuotsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määruse (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT 2015, L 141, lk 19; parandus ELT 2022, L 89, lk 10) artiklite 6 ja 18 ning artikli 32 lõike 2 tõlgendamist.

2 Taotlus on esitatud kohtuvaidluses, mille pooled on ühelt poolt Saksamaal asutatud äriühing shopping24 Gesellschaft für multimediale Anwendung (edaspidi „shopping24“) ja teiselt poolt SR, kes on Austrias asutatud äriühingu Sportgigant Lindpointner GmbH (edaspidi „Sportgigant“) pankrotihaldur, ning mis puudutab hagi, milles taotletakse nõude tunnustamist, et esitada see Austrias Sportgiganti suhtes algatatud maksejõuetusmenetluses.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus (EÜ) nr 1346/2000

3 Nõukogu 29. mai 2000. aasta määrus nr 1346/2000 maksejõuetusmenetluse kohta (EÜT 2000, L 160, lk 1; ELT eriväljaanne 19/01, lk 191) on tunnistatud kehtetuks ja asendatud alates 26. juunist 2017 määrusega 2015/848.

4 Määruse nr 1346/2000 põhjendus 6 oli sõnastatud järgmiselt:

„Vastavalt proportsionaalsuse põhimõttele peaks käesolev määrus piirduma sätetega, mis reguleerivad maksejõuetusmenetluste algatamise pädevust ning otsuseid, mis tehakse otseselt maksejõuetusmenetluse alusel ja on sellega tihedalt seotud. […]“.

5 Määruse artikli 3 lõikes 1 oli sätestatud:

„Maksejõuetusmenetluste algatamiseks on pädevad selle liikmesriigi kohtud, kus asub võlgniku põhihuvide kese. Äriühingu või muu juriidilise isiku puhul peetakse vastupidiste tõendite puudumisel tema põhihuvide keskmeks registrijärgset asukohta.“

Määrus (EL) nr 1215/2012

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT 2012, L 351, lk 1) artikli 1 lõikes 1 ja lõike 2 punktis b on sätestatud:

„1. Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjade suhtes igat liiki kohtutes. Eelkõige ei kohaldata seda maksu-, tolli- ja haldusasjade suhtes ega riigi vastutuse suhtes tegevuse või tegevusetuse eest riigivõimu teostamisel (*acta iure imperii*).

2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

[…]

b) pankrotimenetlus, maksejõuetute äriühingute või muude juriidiliste isikute likvideerimismenetlus, kohtumenetlus, kompromissi tegemine ja [muud] sellised menetlused“.

Määrus 2015/848

7 Määruse 2015/848 põhjendustes 3, 5–8 ja 35 on märgitud:

„(3) Siseturu nõuetekohane toimimine eeldab piiriüleste maksejõuetusmenetluste tõhusat ja tulemuslikku toimimist. Käesoleva määruse vastuvõtmine on vajalik, et saavutada kõnealune eesmärk, mis jääb tsiviilasjades tehtava õigusalase koostöö raamesse [ELTL] [artikli] 81 tähenduses.

[…]

(5) Siseturu nõuetekohaseks toimimiseks on vaja vältida selliste olukordade teket, mis motiveerivad pooli viima vara või kohtumenetlusi ühest liikmesriigist teise võlausaldajate kahjuks ja enda jaoks soodsama õigusliku seisundi leidmiseks (*forum shopping* – meelepärase kohtualluvuse valimine).

(6) Käesolev määrus peaks sisaldama sätteid, mis reguleerivad maksejõuetusmenetluse algatamise ning otseselt maksejõuetusmenetlusest tulenevate ja nendega tihedalt seotud hagide kohtualluvust. […]

(7) Pankrotimenetlus, maksejõuetute äriühingute või muude juriidiliste isikute likvideerimismenetlus, kohtulikud kokkulepped, kompromissi tegemine ja muud sellised menetlused ja nendega seotud hagid ei kuulu […] määruse [nr 1215/2012] reguleerimisalasse. Neid menetlusi tuleks käsitleda käesolevas määruses. Käesoleva määruse tõlgendamisel tuleks võimalikult suurel määral hoiduda õiguslike lünkade tekkest nende kahe õigusakti vahel. Asjaolu, et riigisisene maksejõuetusmenetlus ei ole loetletud käesoleva määruse A lisas, ei tähenda, et see oleks määruse [nr 1215/2012] reguleerimisalas.

(8) Piiriülese mõjuga maksejõuetusmenetluse tõhususe ja tulemuslikkuse parandamiseks on vajalik ja asjakohane koondada kohtualluvust, tunnustamist ja kõnealuses valdkonnas kohaldatavat õigust käsitlevad sätted liidu õigusakti, mis on siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

[…]

(35) Maksejõuetusmenetluse algatanud liikmesriigi kohtud peaksid olema pädevad menetlema ka hagisid, mis tulenevad otseselt maksejõuetusmenetlusest ja on sellega tihedalt seotud. Sellised hagid peaksid hõlmama vara tagasivõitmise hagisid teistes liikmesriikides asuvate kostjate vastu ning hagisid, mis puudutavad maksejõuetusmenetluse käigus tekkivaid kohustusi, nagu menetluskulude katteks ettemakse tegemine. Seevastu hagid, mis käsitlevad võlgniku poolt enne maksejõuetusmenetluse algatamist sõlmitud lepingust tulenevate kohustuste täitmist, ei tulene otseselt maksejõuetusmenetlusest. Kui selline hagi on seotud tsiviil- ja kaubandusõiguse üldsätete alusel esitatud muu hagiga, peaks maksejõuetushalduril olema võimalik suunata mõlemad hagid kostja asukoha kohtusse, kui see annab tema meelest tõhusamaid tulemusi. See võib toimuda näiteks juhul, kui maksejõuetushaldur soovib liita maksejõuetusõigusel põhineva hagi, mis käsitleb juhi vastutust, äriühinguõigusel või üldisel deliktiõigusel põhineva hagiga.“

8 Määruse artikli 3 „Rahvusvaheline kohtualluvus“ lõike 1 esimeses lõigus on sätestatud:

„Maksejõuetusmenetluse (edaspidi „maksejõuetuse põhimenetlus“) algatamine kuulub selle liikmesriigi kohtu alluvusse, kus asub võlgniku põhihuvide kese. Põhihuvide kese on koht, kus võlgnik tegeleb regulaarselt oma huvide realiseerimisega ning mis on kolmandate isikute poolt kontrollitav.“

9 Määruse artiklis 6 „Otseselt maksejõuetusmenetlusest tulenevate ja sellega tihedalt seotud hagide kohtualluvus“ on sätestatud:

„1. Hagid, mis tulenevad otseselt maksejõuetusmenetlusest või on sellega tihedalt seotud, näiteks võlgniku vara tagasivõitmise hagid, alluvad selle liikmesriigi kohtule, kelle territooriumil on algatatud asjaomane maksejõuetusmenetlus kooskõlas artikliga 3.

2. Kui lõikes 1 osutatud hagi on seotud sama kostja vastu tsiviil- ja kaubandusasjades esitatud hagiga, võib maksejõuetushaldur esitada mõlemad hagid selle liikmesriigi kohtusse, kelle territooriumil asub kostja asukoht, või kui hagi on esitatud mitme kostja vastu, siis selle liikmesriigi kohtusse, kelle territooriumil asub ühe kostja asukoht, eeldusel et nendel kohtutel on pädevus kooskõlas määrusega [nr 1215/2012].

[…]“.

10 Määruse 2015/848 artiklis 18 „Maksejõuetusmenetluse tagajärjed pooleliolevatele kohtuasjadele või vahekohtumenetlusele“ on sätestatud:

„Maksejõuetusmenetluse tagajärjed sellisele pooleliolevale kohtuasjale või pooleliolevale vahekohtumenetlusele, mille raames käsitletakse võlgniku pankrotivara hulka kuuluvat vara või õigust, reguleeritakse ainuüksi selle liikmesriigi õigusega, kus kohtuasi on pooleli või kus asub vahekohus.“

11 Määruse artikli 32 „Muude otsuste tunnustamine ja täitmine“ lõige 2 sätestab:

„Käesoleva artikli lõikes 1 osutamata otsuste tunnustamist ja täitmist reguleeritakse määrusega [nr 1215/2012], eeldusel et kõnealune määrus on kohaldatav.“

Austria õigus

12 11. detsembri 1914. aasta maksejõuetusseaduse (Insolvenzordnung) (*RGBl.* 337/1914) § 110 lõikes 1 on sätestatud:

„Võlausaldajad, kelle nõuded või nende rahuldamisjärk vaidlustatakse, võivad selliste nõuete tunnustamiseks, eeldusel, et asjakohast nõuet saab esitada hagimenetluses, esitada hagi kõikide vaidlustajate vastu (tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 14). […]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

13 Shopping24 esitas 27. märtsil 2024 Landgericht Hamburgile (Hamburgi esimese astme kohus, Saksamaa) Sportgiganti vastu hagi tasumata arvete eest summas 56 829,84 eurot, millele lisandub intress, ja 1804,90 eurot kohtueelsete kulude eest.

14 Landesgericht Linz (liidumaa kohus Linzis, Austria), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus, algatas 17. septembri 2024. aasta määrusega Sportgiganti suhtes pankrotimenetluse.

15 Selle menetluse algatamise tõttu peatati Landgericht Hamburgis (Hamburgi esimese astme kohus) algatatud menetlus. Sellest ajast alates ei ole seda menetlust jätkatud ega jõustunud kohtulahendiga lõpetatud.

16 Shopping24 esitas 19. detsembril 2024 eelotsusetaotluse esitanud kohtule SRi kui Sportgiganti pankrotihalduri vastu nõude tunnustamise hagi (*Prüfungsklage*). Selle hagi eesmärk on nõude olemasolu tuvastamine pankrotihalduri ja kõigi võlausaldajate jaoks, et esitada nõue maksejõuetusmenetluses. Selle nõude summa suurusega 74 106,16 eurot koosneb tasumata arvete alusel tasumisele kuuluvast põhisummast 56 829,84 eurot, millele lisandub intress, kohtueelsetest kuludest ja Landgericht Hamburgis (Hamburgi esimese astme kohus) algatatud menetlusega seotud kuludest.

17 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et nii Saksa kui ka Austria õiguse kohaselt peatuvad maksejõuetusmenetluse algatamisel pooleliolevad tsiviilkohtumenetlused. Ta täpsustab, et kui võlausaldaja esitab oma nõude ja nõue vaidlustatakse, jätkatakse peatatud menetlust ja kohandatakse seda maksejõuetusmenetluse eripäradega. Arvestades nende kahe õiguskorra sarnasust, leiab ta, et Saksamaal esitatud hagil rahasumma maksmise nõudes ja talle hiljem esitatud nõude tunnustamise hagil on sama eesmärk ja ese.

18 Neil asjaoludel on nimetatud kohtu arvates enne asja sisulist läbivaatamist vaja kindlaks teha, kas talle esitatud hagi edasist menetlemist takistab rahvusvahelise kohtualluvuse puudumine või kohtuasja pooleliolek.

19 Sellega seoses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus kõigepealt teada, kas määruse 2015/848 artiklit 6 ja 18. septembri 2019. aasta kohtuotsust Riel (C-47/18, EU:C:2019:754) arvestades allub see hagi rahvusvahelise kohtualluvuse sätete järgi Saksamaa või Austria kohtutele.

20 Juhul kui asi allub Saksamaa kohtutele, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus seejärel teada, kas ta on selle määruse artikli 32 lõiget 2 arvestades kohustatud tunnustama Austrias algatatud maksejõuetusmenetluses Landgericht Hamburgi (Hamburgi esimese astme kohus) tehtavat otsust kõnealuse nõude tunnustamise kohta.

21 Jaatava vastuse korral soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus lõpuks teada, kas poolelioleva kohtuasja vastuväide on kohaldatav ja kas see takistab tal lahendada tema menetluses olevat nõude tunnustamise hagi.

22 Neil asjaoludel otsustas Landesgericht Linz (liidumaa kohus Linzis) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas määruse 2015/848 artiklit 6 tuleb tõlgendada nii, et Austrias poolelioleva maksejõuetusmenetluse puhul on Austria õiguse kohase nõude tunnustamise hagi menetlemiseks erandlik kohtualluvuslik pädevus Austria Vabariigil ka siis, kui maksejõuetusmenetluse algatamise ajal on Saksamaal juba kohtu menetluses hagi sama nõude kohta ja seda kohtumenetlust saab – Saksa õiguse kohaselt – jätkata nõude tunnustamise menetlusena, mille eesmärk on nõude (siduv) tuvastamine pankrotihalduri ja kõigi võlausaldajate jaoks, et esitada nõue maksejõuetusmenetluses?

2. [Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis k]as määruse 2015/848 artikli 32 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et Austrias pooleliolevas maksejõuetusmenetluses tuleb tunnustada Saksamaal nõude tunnustamise menetlusena jätkunud sellise menetluse tulemust, mille eesmärk on nõude (siduv) tuvastamine pankrotihalduri ja kõigi võlausaldajate jaoks, et esitada nõue maksejõuetusmenetluses, sealjuures on tunnustamise tagajärg see, et nõude olemasolu ja suurus on (ei ole) tuvastatud?

3. [Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, siis k]as määruse 2015/848 artiklit 18 tuleb tõlgendada nii, et Austria õigusest tuleneva nõude tunnustamise hagi menetlemine on takistatud kohtuasja poolelioleku tõttu, kui Saksamaal on pooleli menetlus sama nõudega hagi alusel ja seda menetlust võib – Saksa õiguse kohaselt – jätkata nõude tunnustamise menetlusena, mille eesmärk on seega (maksejõuetus)nõude (siduv) tuvastamine pankrotihalduri ja kõigi võlausaldajate jaoks, et esitada nõue maksejõuetusmenetluses?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

23 Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse 2015/848 artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtutel on sellise hagi menetlemiseks, milles taotletakse nõude tunnustamist, et esitada see nõue selles maksejõuetusmenetluses, erandlik kohtualluvus ka siis, kui maksejõuetusmenetluse algatamise kuupäeval oli sama esemega hagi juba teise liikmesriigi kohtutes menetlemisel.

24 Sissejuhatuseks väärib märkimist, et Euroopa Kohtu praktikas on leitud, et kuna määrusega 2015/848 tunnistati kehtetuks ja asendati määrus nr 1346/2000, kehtib viimati nimetatud määruse sätetele Euroopa Kohtu antud tõlgendus ka esimesena nimetatud määruse sätete kohta, kui neid sätteid võib pidada samaväärseks (18. aprilli 2024. aasta kohtuotsus Luis Carlos jt, C-765/22 ja C-772/22, EU:C:2024:331, punkt 49).

25 Kõigepealt tuleb rõhutada, et määruse 2015/848 artikli 3 lõike 1 kohaselt allub maksejõuetuse põhimenetluse algatamine erandlikult selle liikmesriigi kohtutele, kelle territooriumil on võlgniku põhihuvide kese (vt selle kohta 24. märtsi 2022. aasta kohtuotsus Galapagos BidCo., C-723/20, EU:C:2022:209, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika).

26 Selle määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt alluvad hagid, mis tulenevad otseselt maksejõuetusmenetlusest või on sellega tihedalt seotud, selle liikmesriigi kohtule, kelle territooriumil on algatatud maksejõuetusmenetlus kooskõlas artikliga 3.

27 Kuigi nimetatud määruse artikli 6 lõige 1 ei vasta ühelegi määruse nr 1346/2000 sättele, kodifitseerib see siiski rahvusvahelise kohtualluvuse reegli, mis tuleneb viimati nimetatud määruse artikli 3 lõike 1 tõlgendamist käsitlevast Euroopa Kohtu praktikast, eelkõige 12. veebruari 2009. aasta kohtuotsusest Seagon (C-339/07, EU:C:2009:83, punkt 21), ning kordab sõna-sõnalt kahte kriteeriumi, mis olid juba nimetatud määruse kuuendas põhjenduses (vt selle kohta 6. veebruari 2019. aasta kohtuotsus NK, C-535/17, EU:C:2019:96, punkt 27, ja 14. novembri 2024. aasta kohtuotsus Oilchart International, C-394/22, EU:C:2024:952, punkt 35).

28 Euroopa Kohtu praktika kohaselt on need kaks kriteeriumi kumulatiivsed (vt selle kohta 4. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Tiger jt, C-493/18, EU:C:2019:1046, punkt 26).

29 Seoses esimese kriteeriumiga, mis puudutab küsimust, kas hagi tuleneb otseselt maksejõuetusmenetlusest, ei ole hagi valdkonna kindlakstegemisel määrav mitte hagi menetluslik kontekst, vaid selle õiguslik alus. Seega tuleb kontrollida, kas õigus või kohustus, mis on hagi aluseks, tuleneb tsiviil- või kaubandusõiguse üldnormidest või maksejõuetusmenetlust reguleerivatest erinormidest (4. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Tiger jt, C-493/18, EU:C:2019:1046, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Seoses teise kriteeriumiga, mis puudutab hagi ja maksejõuetusmenetluse vahelist tihedat seost, on selle üle otsustamisel, kas hagi kuulub maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtute rahvusvahelisse kohtualluvusse, määrav hagi ja maksejõuetusmenetluse vahelise seose tugevus (vt selle kohta 4. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Tiger jt, C-493/18, EU:C:2019:1046, punkt 28 ja seal viidatud kohtupraktika).

31 Lisaks on Euroopa Kohus juba otsustanud, et selline maksejõuetusmenetluses esitatud nõude tunnustamise hagi, nagu on ette nähtud Austria maksejõuetusseaduse §-s 110, vastab käesoleva kohtuotsuse punktides 28–30 viidatud kahele kumulatiivsele kriteeriumile. Nimelt kuulub selline hagi maksejõuetusõiguse alla ja selle võivad esitada maksejõuetusmenetluses osalevad võlausaldajad, kui nende esitatud nõuded või nõuete rahuldamisjärk on vaidlustatud (vt selle kohta 18. septembri 2019. aasta kohtuotsus Riel, C-47/18, EU:C:2019:754, punktid 37 ja 38).

32 Järelikult kuulub selline hagi määruse 2015/848 artikli 6 lõike 1 kohaselt maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtute rahvusvahelisse kohtualluvusse.

33 Eelotsusetaotluse esitanud kohtule täieliku vastuse andmiseks tuleb veel kindlaks teha, kas selles sättes ette nähtud rahvusvaheline kohtualluvus menetleda hagi, mis tuleneb otseselt maksejõuetusmenetlusest ja on sellega tihedalt seotud, on erandlik.

34 Sellega seoses tuleb esiteks märkida, et määruse 2015/848 põhjenduses 7 on täpsustatud, et pankrotimenetlus, maksejõuetute äriühingute või muude juriidiliste isikute likvideerimismenetlus, kohtulikud kokkulepped, kompromissi tegemine ja muud sellised menetlused ja nendega seotud hagid ei kuulu määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse. Teiseks on viimati nimetatud määruse artikli 1 lõike 2 punkti b järgi määruse kohaldamisalast välistatud „pankrotimenetlus, maksejõuetute äriühingute või muude juriidiliste isikute likvideerimismenetlus, kohtumenetlus, kompromissi tegemine ja [muud] sellised menetlused“. Euroopa Kohtu praktika kohaselt jätab viimati nimetatud säte määruse nr 1215/2012 kohaldamisalast välja üksnes hagid, mis tulenevad otseselt maksejõuetusmenetlusest ja on sellega tihedalt seotud (vt selle kohta 14. novembri 2018. aasta kohtuotsus Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, punktid 28–30).

35 Määrusi nr 1215/2012 ja 2015/848 tuleb tõlgendada viisil, mis välistab nende õigusaktidega kehtestatud õigusnormide mis tahes kattumise ja õiguslüngad. Seega kuuluvad hagid, mis määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 2 punkti b kohaselt ei kuulu selle määruse kohaldamisalasse, määruse 2015/848 kohaldamisalasse. Ümberpööratult kuuluvad hagid, mis ei kuulu määruse 2015/848 artikli 3 lõike 1 ja artikli 6 lõike 1 kohaldamisalasse, määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse (vt selle kohta 14. novembri 2018. aasta kohtuotsus Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, punkt 29, ja 14. novembri 2024. aasta kohtuotsus Oilchart International, C-394/22, EU:C:2024:952, punkt 32).

36 Seega on kummagi määruse kohaldamisalad selgelt piiritletud (vt selle kohta 14. novembri 2018. aasta kohtuotsus Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, punkt 31, ja 14. novembri 2024. aasta kohtuotsus Oilchart International, C-394/22, EU:C:2024:952, punkt 34). Käesoleva kohtuotsuse punktist 32 tulenevalt kuulub hagi, milles taotletakse nõuete tunnustamist, et esitada need maksejõuetusmenetluses, määruse 2015/848 kohaldamisalasse.

37 Sellega seoses tuleb märkida, et määruse 2015/848 artikli 6 lõige 1, arvestades selle määruse põhjendust 35, kodifitseerib – nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 27 – rahvusvahelise kohtualluvuse reegli, mis tuleneb määruse nr 1346/2000 artikli 3 lõiget 1 käsitlevast Euroopa Kohtu praktikast. Viimati nimetatud määruse kontekstis on Euroopa Kohus leidnud, et see rahvusvaheline kohtualluvus on erandlik (14. novembri 2018. aasta kohtuotsus Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, punktid 36 ja 43).

38 Lisaks ei ole määruses 2015/848 ette nähtud ühtegi rahvusvahelise kohtualluvuse andmise normi, mis annaks muu liikmesriigi kui maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtutele pädevuse menetleda hagisid, milles taotletakse nõude tunnustamist, et esitada see nõue selles maksejõuetusmenetluses, kui need hagid tulenevad otseselt maksejõuetusmenetlusest ja on sellega tihedalt seotud.

39 Pealegi on sellest rahvusvahelise kohtualluvuse erandlikkusest, mis kajastub määruse 2015/848 põhjenduses 35, kõnealuse määruse raames tehtud erand üksnes määruse artikli 6 lõikes 2 sõnaselgelt nimetatud juhul, kus hagi, mis tuleneb otseselt maksejõuetusmenetlusest ja on sellega tihedalt seotud, on seotud teise hagiga, mis põhineb tsiviil- ja kaubandusõiguse üldnormidel, nagu märkis kohtujurist Wahl oma ettepanekus kohtuasjas Wiemer & Trachte (C-296/17, EU:C:2018:515, punktid 66 ja 67). Sellise olukorraga, kus maksejõuetushalduril on võimalus esitada mõlemad hagid selle liikmesriigi kohtutesse, kus on kostja asukoht, ei ole aga põhikohtuasjas tegemist.

40 Lisaks on kõigi maksejõuetusega otseselt seotud hagide koondamine selle liikmesriigi kohtutesse, kelle pädevuses on maksejõuetusmenetluse algatamine, kooskõlas määruse 2015/848 põhjendustes 3 ja 8 nimetatud eesmärgiga parandada piiriülese mõjuga maksejõuetusmenetluste tõhusust ja tulemuslikkust (vt selle kohta 12. veebruari 2009. aasta kohtuotsus Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, punkt 22, ja 14. novembri 2018. aasta kohtuotsus Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, punkt 33).

41 Samuti on nimetatud määruse põhjenduse 5 kohaselt siseturu nõuetekohaseks toimimiseks vaja vältida selliste olukordade teket, mis motiveerivad pooli viima vara või kohtumenetlusi ühest liikmesriigist teise enda jaoks soodsama õigusliku seisundi leidmiseks (*forum shopping*).

42 Võimalus, et eri kohtud on pädevad menetlema erinevates liikmesriikides esitatud hagisid, mis on otseselt seotud maksejõuetusega, nõrgendaks aga sellise eesmärgi järgimist (vt selle kohta 12. veebruari 2009. aasta kohtuotsus Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, punkt 24, ja 14. novembri 2018. aasta kohtuotsus Wiemer & Trachte, C-296/17, EU:C:2018:902, punkt 35).

43 Sellest järeldub, et rahvusvaheline kohtualluvus, mis on maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtutel nende hagide menetlemisel, mis tulenevad otseselt sellest menetlusest ja on sellega tihedalt seotud, on erandlik kohtualluvus.

44 Kuna käesoleval juhul algatati põhikohtuasjas kõne all olev maksejõuetusmenetlus Austrias, allub selline hagi nagu eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses olev hagi – kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrolli tulemusel ei ilmne vastupidist – erandlikult Austria kohtutele.

45 Eeltoodud põhjendusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse 2015/848 artikli 6 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtutel on sellise hagi menetlemiseks, milles taotletakse nõude tunnustamist, et esitada see nõue selles maksejõuetusmenetluses, erandlik kohtualluvus ka siis, kui maksejõuetusmenetluse algatamise kuupäeval oli sama esemega hagi juba teise liikmesriigi kohtutes menetlemisel.

Teine ja kolmas küsimus

46 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele ja kolmandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

47 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse sama kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määruse (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta artikli 6 lõiget 1

tuleb tõlgendada nii, et

maksejõuetusmenetluse algatamise liikmesriigi kohtutel on sellise hagi menetlemiseks, milles taotletakse nõude tunnustamist, et esitada see nõue selles maksejõuetusmenetluses, erandlik kohtualluvus ka siis, kui maksejõuetusmenetluse algatamise kuupäeval oli sama esemega hagi juba teise liikmesriigi kohtutes menetlemisel.

Allkirjad